

LIDEWIJ MARTENS

**EEN PLEK OM
TE SCHUILEN**

HarperCollins

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Sebes & Bisseling Literair Agentschap te Amsterdam

© 2017 Lidewij Martens
Omslagontwerp: Sabine Kwauka
Omslagbeeld: Getty Images
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest
Druk: Wöhrmann BV, Zutphen

ISBN 978 94 027 2140 9
NUR 301
Eerste druk maart 2017

Originele uitgave verschenen bij HarperCollins Holland
© Nederlandse uitgave: HarperCollins Holland
HarperCollins Holland en Harlequin Holland zijn divisies van Harlequin Enterprises Limited
www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Voor Martijn

I

FEBRUARI

Maandag

Ik kon de politie wel vertellen hoe ze rook, hoe ze altijd vasthoudend probeerde dat haakje van haar nagel te bijten, hoe haar haar tegen haar voorhoofd plakte als ze te hard gefietst had, hoe haar lippen trilden als ze zenuwachtig was, en hoe anders ze trilden als ze verdriet had. Maar daar vroegen ze niet naar. Ze wilden weten wat ze aanhad toen ze die ochtend vertrok.

Pip verdween op een zaterdag. Het was februari, een eerste veld krokussen had zich in één nacht uit de aarde naar boven gewurmd, zodat er een teer paars waas over het gras lag. Ik was vroeg wakker, net als Pip, zag ik vanuit het raam van mijn slaapkamer. Ze stond tussen de krokussen, haar voeten nat van de dauw, en keek omhoog. Ik maakte een foto, zoals ik het liefst elke dag een foto van haar maakte. Haar glimlach in het paars, haar groene ogen achter een lok donkerbruin haar, het haar dat soms van mahonie lijkt, dat ze draagt zoals zij het wil en waar ik niets meer over te zeggen heb. Ze keek me aan, maar ik wist niet wat ze dacht. Ik wist ook niet dat dat misschien wel de laatste foto was die ik van haar zou nemen.

Nu, twee dagen na die ochtend toen ze me kuste en wegfietste naar de stad, was ik die foto vergeten. Ik was alleen maar lichaam. Een lichaam dat slechts leek te bestaan uit een gat. Hoe

mijn armen en benen aan dat gat vast bleven zitten wist ik niet. Terwijl de deuren van de bus zich sissend achter mij sloten en ik opkeek naar het blauw-witte uithangbord, verbaasde ik me erover dat dat lichaam me zelf naar het politiebureau had gebracht.

De geur van de aftershave van de jonge agent, zijn haar gekapt zoals dat van een hippe voetballer, bereikte me eerder dan zijn hand. Als een filmster ging hij me voor naar een kamertje, zijn benen iets verder uit elkaar dan nodig, zijn hand zogenaamd achteloos op het pistool in zijn holster. Ik pakte het tafelblad vast om veilig in de stoel te belanden. Met een zuigend geluid kwamen mijn handpalmen weer los. De jongen schrok en haastte zich een doekje te halen om de plakkerige koffievlek weg te poetsen. Hij had plotseling de leeftijd die bij hem hoorde. De leeftijd die ook bijna bij mijn dochter hoorde, mijn dochter, die deze zomer achttien zou worden en die meer dan achtenveertig uur niet thuis was geweest, haar telefoon niet opnam, niet op berichten reageerde. De politie zou mij moeten kunnen helpen.

De jongen kwam weer binnen met verse koffie en een wat oudere vrouw. Haar uniform liep achter op haar lichaam; de knopen van haar bloes kregen hulp van provisorisch bevestigd klittenband, en als ik een holster zo in het vet van mijn middel zou voelen prikken, had ik hem allang afgedaan. De politievrouw keek naar het papieren zakdoekje dat ik aan flarden had getrokken, klopte me op mijn schouder, zei dat ze begreep hoe ik me voelde en klapte haar laptop open. Ze reageerde niet op mijn opmerkingen dat het niets voor Pip was om twee nachten niet thuis te komen zonder mij dat te laten weten, dat Pip heus wel af en toe dingen deed waar ik niks vanaf wist, maar dat dit

niet normaal was. De politievrouw herhaalde alleen haar naam: ‘Pip?’, waarin ik hoorde wat ik vaker hoorde.

Ik had Pip haar naam niet gegeven, dat had ze zelf gedaan. Op haar vierde stopte ze van de ene op de andere dag met luisteren naar ‘Isabella’. Eerst negeerde ze elke zin die met die naam begon, en als het ge-Isabella als gevolg daarvan alleen maar intenser werd, schudde ze haar hoofd, draaide zich om en dribbelde naar de glijbaan, of weigerde nog één hap van haar boterham te nemen. Van de juf van groep 1 hoorde ik hoe het zat. Isabella heette geen Isabella, maar Pip. Iedereen had haar wel aangezien voor een Isabella, maar dat was zij niet. Dus vond ze het nu hoog tijd om het misverstand uit de wereld te helpen. ‘Pip’ zuchtte toen ik vroeg of ze Isabella geen mooie naam vond. Vond ze het leuker om Isa te worden genoemd? ‘Je snapt het niet, mama. Ik heet geen Isabella. Ik heet Pip.’ Daar lieten we het toen bij, en we praatten er niet meer over tussen glijbanen, zandbakken en onopgegeten boterhammen door. Nu denk ik dat het een voorteken was; toen al wist ik niet wat er werkelijk in haar hoofd omging.

Politievrouw, zoals ik haar was gaan noemen in mijn hoofd, wilde dat allemaal niet horen. Ze wilde alleen weten of er ruzie was geweest, of Pip haar vader regelmatig zag, of ik die al gebeld had. Toen ik haar alleen maar zwijgend aankeek, maakte ze een aantekening op de laptop, waarop ik niet mee kon kijken, en vroeg wat ‘Pip’ – met diezelfde intonatie – aanhad de zaterdagochtend toen ze om kwart voor elf de deur uitging om naar het museum te gaan. Ik zag haar lievelingssweater van dat moment, van de kringloopwinkel, groen met een gele veter door de capuchon, maar ook de spikkels op de trui met col waarin haar kin

schuilging. Ik rook de kruidige geur van de poncho, die volgens de vrouw van de kringloopwinkel uit Barcelona kwam, en voelde het grove katoen van het vest met Noorse print, dat ze van haar oma had gekregen. Voor de skinny jeans was ze eigenlijk iets te dik, wat ik haar nooit zou zeggen. In de afzakkende legerbroek boven stoere tweedehands bergschoenen zag ik haar het liefst, en dat vertelde ik haar zo vaak als ik kon. Ook al glimlachte ze alleen maar toegeeflijk bij die aandacht, omdat die niets meer waard was. Aandacht devalueert als je die op cruciale momenten niet geeft.

Politievrouw zuchtte bij al die mogelijkheden. Ik vertelde haar dat Pip een kettinkje om had gehad, met een belletje eraan. Ik wilde haar net gaan vertellen dat ik dat aan de zwangere Freek gegeven had op haar trouwdag en zij weer aan mij toen ik zwanger was. Dat ik het Pip al heel snel omgehangen had, omdat ik vond dat het van haar was en het niet uitmaakte dat het eigenlijk bestemd was voor iemand die een kind zou krijgen. Wist ik dat zeker, wilde Politievrouw weten. Had ze dat hanger-tje die ochtend echt gedragen? Had ik het daadwerkelijk gezien? Of was het een aanname? Mijn mond wilde iets zeggen, maar sloot zich weer.

‘Had ze een tas bij zich?’ was de volgende vraag. Nee, Pip houdt niet van tassen. Politievrouw volstond met het optrekken van een wenkbrauw: jongvolwassen vrouw zonder tas? Wat het laatste was wat we deden voordat ze wegging. Toen pas herinnerde ik me het waas van de krokussen, die inmiddels van teer lichtpaars ferm dieppaars waren geworden. Was Pip veranderd in die achtenveertig uur, net als de krokussen? In elk geval deed ze dingen anders dan anders. Wat voor dingen, daar wilde ik

niet aan denken. Dus, toen ik Politievrouw had beloofd dat ik de foto op zou sturen, keek ik naar Politievrouws mond en vroeg me af of die weleens iemand kuste, probeerde me te herinneren of vandaag de dag was dat ik het vuilnis buiten had moeten zetten en nam me voor de heg te snoeien, of de ramen te zemen, of misschien gewoon even de harige klont uit het doucheputje te halen die zich daar waarschijnlijk in ophield. Alles om niet te hoeven denken aan Pip, die ergens was, maar niet bij mij. De gedachte aan haar deed zeer vanbinnen als het prikkeldraad op mijn arm dat Pip er vroeger altijd in draaide, zoals kinderen doen, alleen maar om te plagen. Plaagde ze me nú ook?

Het haar van de rector van het Brederocollege, waar Pip op school zat, piekte alle kanten uit. Zijn vlinderdas was slordig gestrikt, zo te zien artistiek opzettelijk. Door het geopende tuimelraam waaiden jonge stemmen naar binnen.

‘We hebben alle leerlingen een appje gestuurd. Niemand heeft na vrijdag meer iets van haar gehoord.’

‘Dus vrijdagmiddag was ze gewoon op school?’

De rector knikte. ‘Heeft u al op Magister gekeken?’

Appjes. Magister.

‘Ik maak geen gebruik van het internet.’ Hij keek net zo afkeurend als de politievrouw, maar ik bleef hem aankijken en gaf geen verklaring.

‘Ze heeft zich in elk geval niet absent gemeld.’

Ik besloot dat ‘absent’ het goede woord was. Absent ben je immers bij de gratie van aanwezig, het is een uitzondering, een uitzondering die in een oogwenk opgeheven zal worden. Ik keek om naar de deur alsof Pip daar stond, lachend als de vijfjarige

die me gefopt had. Alsof ze uit haar favoriete klimboom met leedvermaak op me neerkeek omdat ik haar niet kon vinden en mijn hoofd steeds roder werd van het steeds luider roepen van haar naam. Hoe vaak en hoelang had ze op haar verstopplek zitten wachten, hopen dat ik haar kwam zoeken?

‘Pip is zeventien,’ zei de rector, op een toon alsof dat alles verklaarde. ‘En ze kan rebels zijn.’

‘Denkt u dat ze is weggelopen?’ vroeg ik op vijandige, te vijandige toon.

Hij was niet verantwoordelijk, hij opperde maar wat, zeiden de schouders die hij optrok.

‘Waarom zou ze weglopen?’ Ik betrok een verdedigingslinie, en dat zorgde ervoor dat de rector inslikte wat hij wilde gaan zeggen. Maar dat gaf niet; ik zou toch geweigerd hebben naar hem te luisteren.

In de gang waren ogen.

Dat is toch die moeder? Die moeder van dat meisje van wie ze nooit meer... naar wie ze heel lang gezocht hebben... van haar fiets getrokken... auto doorgereden... verdronken.

Mijn hart had haast, leek voor mijn lichaam uit te lopen, alsof ik Pip zo kon inhalen. Ineens hoopte ik, kon ik alleen nog maar hopen dat ze was weggelopen, van mij vandaan, omdat dat terecht was en dus verklaarbaar. Zoals het verklaarbaar en terecht was dat Luuk ooit bij me vandaan was gelopen, een hotellobby uit, in een tijd die niet bestond.

Marloes, Marloes die Pip kende van een zomercursus Spaans een paar jaar geleden, die wat ouder was en al studeerde, had die zaterdag samen met haar de tentoonstelling van beelden

van Henry Moore bekeken, wist ik. Marloes deed pas na drie keer bellen open. Ze droeg alleen een mannen-T-shirt en een bos boos slaaphaar. Haar tenen krulden over elkaar op de koude tegels. Pip had tenen die mooi afliepen in lengte en niet uitbotten naar buiten. Pips kleine teen leunde lekker tegen haar zusje, alsof ze daar warmte en vertrouwen vond.

‘Ja?’

Ik verplaatste mijn blik van de krullende tenen naar Marloes’ gezicht, haar lichtblauwe ogen en de wipneus, en stak mijn hand uit. ‘Ik ben de moeder van Pip.’

De eerste keer dat ik me hardop haar moeder mocht noemen, werd ik heel. En alle keren daarna, op het schoolplein, bij een toevallige ontmoeting in een winkel, als ik Pip ophaalde bij een vriendinnetje, werd ik heler. Dus bleef ik dat zeggen, ook toen Pip dat niet meer wilde en met haar ogen rollend zei: ‘Maham. Je heet Emma, ja?’

Marloes opende de deur verder. Ik zag in haar ogen hoe bezorgd ik was.

‘Emma?’

Ik spaarde haar niet: ‘Misschien ben jij de laatste die haar gezien heeft.’

Marloes’ tenen strekten zich van schrik.

Even later kreeg ik koffie, sterke, hete koffie, waar Marloes zo gauw geen melk en suiker bij kon vinden. Ze zag er nu volwassen uit, met het haar in een paardenstaart en de tenen opgeborgen in schoenen met hakken. Ze had niets gemerkt aan Pip, zei ze. Ze was gewoon Pip als altijd, al was ze wel wat geëmotioneerd toen ze de tentoonstelling verlieten. Dat kwam door de beelden, zei Marloes, die raakten haar zo, en ik wist toch wel dat Pip ge-

spaarde had om ook een keer naar Perry Green te gaan, in Engeland, een beeldenpark waar Moores beelden te zien waren?

Eerder, voordat, zou ik geknikt hebben alsof ze me niets nieuws vertelde, maar nu, vijftig uur en tien minuten later, vroeg ik wat Pip dan precies emotioneerde aan die beelden. Ik hoopte dat Marloes niet zou raden dat Pip me al jaren niets meer vertelde over emoties, laat staan ze liet zien.

Marloes toonde met haar handen hoe een van de beelden eruitzag, hoe rond en robuust en toch kwetsbaar, en zei dat Pip wilde dat ze ook zo was, zo af. Ze vertelde ook dat Pip door een bewaker was berispt omdat ze het niet kon laten de beelden aan te raken en even haar wang tegen het materiaal te leggen, dat altijd kouder was dan het leek.

Ik wilde niets liever dan haar wang tegen de mijne.

Marloes haastte zich te zeggen dat er vast een verklaring was, misschien was haar telefoon kapot, logeerde ze gewoon bij een vriendin en stond ze straks zo weer voor me.

‘Pip logeert niet,’ zei ik, en ik zette de bruine mok met smiley zorgvuldig en voorzichtig op de tafel, omdat ik hem anders uit frustratie kapot zou gooien.

Marloes aarzelde, maar zei toch: ‘Er was wel iets leuks gebeurd.’

Ik wist niet dat hoop zo fysiek kon zijn.

‘Verder wilde ze er niets over kwijt,’ reageerde Marloes snel.

‘Wat dan?’

Marloes haalde haar schouders op.

‘Is er een jongen?’

Marloes schudde haar hoofd. Ik meende er een aarzeling in te zien.

‘Waar kent ze hem van? Sinds wanneer?’

Marloes schudde haar hoofd.

‘Luister, Marloes. Pip is vermist. Officieel vermist, de politie is een onderzoek gestart. Als jij iets weet wat ervoor kan zorgen –’

‘Je weet toch dat Pip niks zegt als ze niks wil zeggen.’

Een deur ging open, een gezicht keek de kamer in, en de deur ging weer dicht. Er lag een mobiele telefoon op tafel.

‘Facebook. Zit jij op Facebook?’

‘Ja, maar –’

‘Was er een nieuw iemand die dingen naar haar postte?’ Ongeduldig pakte ik de telefoon en gebaarde: kijken.

‘Heb je zelf nog niet gekeken?’

Ik kon haar niet vertellen waarom ik geen Facebook had. Pip was de enige die dat wist. En Luuk kon het raden, maar die had ik ver achter me gelaten. Dat het elastiek dat mij nog aan hem bond nooit knapte, negeerde ik.

Marloes scrolde door al Pips posts. Ik keek mee. Marloes zag het op hetzelfde moment als ik. ‘Ze is al twee dagen niet online geweest.’

Pip was altijd op Facebook. Maar hoewel ze alles met iedereen leek te delen en ongeveer zevenhonderdvijftig vrienden had, gaf het haar juist de anonimiteit waar ze behoefte aan had. Ze deelde foto’s en filmpjes, ook van zichzelf, omdat ze vond dat anderen ze ook moesten zien, maar achter die foto’s en filmpjes kon ze zich verschuilen. Ze kon mensen aan- en uitzetten als zij dat wilde en deelde alleen wat ze wilde delen.

‘Zoals zoveel mensen,’ zei Marloes droog.

Ik draaide de smiley op de mok van me af en zei niet dat Pip

dat deed omdat ze zo controle had, dat ze er zo voor kon zorgen dat ze niet uitgelachen werd, dat ze zo niet hoefde te vertellen dat wij soms een week lang andijviestamppot aten of boterhammen met pindakaas en ook niet hoefde te liegen dat ze geen nieuwe jas wilde omdat ze het liefst in deze woonde.

‘Waar zag je haar het laatst?’ drong ik aan.

‘Bij de tramhalte op de Paulus Potterstraat. Ze zwaaide nog toen ik in de tram stapte en draaide zich om.’

‘Waarheen?’ Ik onderdrukte de neiging Marloes’ opgehaalde schouders met kracht naar beneden te duwen. ‘Richting Rijksmuseum?’

Op zaterdagen klapte ik de kinderwagen in, klikte die in het systeem dat Michiel aan mijn bagagedrager vast had gemaakt, tilde Pip in het stoeltje voor me, gespte de riempjes om haar voetjes, klapte de stang voor haar buik naar beneden en vroeg of ze er klaar voor was. Als ik dat laatste vergat, probeerde ze haar schoentjes los te schoppen en draaide ze haar bovenlijfje naar me toe. De afspraak was dat het een gezamenlijke onderneming was, waar we beiden voor gekozen hadden. Dus moest ik vragen of ze er klaar voor was, of ze het ermee eens was, en dan kon zij het uitroepen van plezier, zich verheugen op de pont en de uitkijk die mijn schouders haar zouden gunnen zodra ik haar uit het stoeltje had getild. Ze verheugde zich op de wit opspattende golven, op de meeuw die bij ons bleef in het kielzog van de boot. Daarna op de tocht door de stad, over het Singel, over de bruggen en langs stilstaande auto’s. Op het Koningsplein wees ze bij het begin van de bloemenmarkt naar de bloemen van het seizoen, voordat ik links afsloeg de Keizersgracht op en de Nieuwe

Spiegelstraat in reed. Daar kwam het al in zicht. De symmetrische vleugels, met daaronder het kleurige glas in lood in de boog, het halfduister erachter dat zacht van licht werd als we eronderdoor fietsten. Het geluid van een steeldrum maakte ook de lucht zacht en helder, en de klanken van een viool smeekten of we wat langer wilden blijven luisteren. Soms deden we dat, en dan stuurde ik Pip met een muntstuk naar het fluweel van de vioolkist en bleven we even staan luisteren. Vaker fietsten we door, naar de volgende boog, het licht achter het glas in lood, en reden we hobbelen over de slingerende fietspaden naar het Concertgebouw. En weer terug.

Het was dan ook een teleurstelling voor Pip, ook al was ze ouder, toen de onderdoorgang dichtging en dicht bleef. Ze was verontwaardigd toen de discussie losbrak over het waarborgen van veiligheid van toeristen en pakte meteen haar fiets toen de voorstanders gewonnen hadden. Was ze daar blijven steken, op deze zaterdag, bij de klanken van een viool, een blaasorkest, of misschien een zanger die het aandurfde?

Marloes liet me uit en verzekerde me dat ze zich onmiddellijk zou melden als ze iets van Pip hoorde. Haar hand was klam. Ik weerstond de aandrang het bruine randje van de koffie uit haar mondhoek te vegen.

De bruggen over de grachten haaks op de Amstel leken steiler dan anders, en mijn band was te zacht. Hier was de lucht nog grijs en koud, waar in Noord de zon al had geschenen. Boven het water hingen stroken nevel. Ik keek naar de plekken in het wolkendek waar het lichter leek en waar de zon zich zo meteen doorheen zou wurmen om Pip uit te lichten, die ergens in een

schaduw stond. Toen ik bijna boven aan de brug was en het leek te gaan halen als ik nog één keer bijtrapte, ging mijn telefoon. Ik slipte van de trapper, zwikte door mijn enkel. Mijn knie raakte de straat, hard, en mijn fiets raakte mij. De jongen die te hulp schoot, deed een stap naar achteren toen hij zag hoe ik de fiets van me af gooide, mijn tas van het stuur probeerde te rukken en er blind in grabbelde toen dat niet lukte.

Mijn telefoon stopte met rinkelen. Het was niet Pip, maar Frédérique, alias Freek, naast Michiel de enige die mijn drie levens had overleefd.

Ik vertelde niet dat ik met mijn rug tegen een brugleuning zat en dat de kou langzaam langs mijn billen optrok naar mijn nek, dat ik mijn eigen angstzweet rook, maar zei dat ik nog niks gehoord had, nee.

Haar geruststelling liet een fractie van een seconde te lang op zich wachten.

De jongen wachtte tot ik ophing en mijn tranen wegveegde, hielp me overeind, zei dat ik straks jodium op de schaafwond op die knie moest doen en reikte me mijn fiets aan. Het stuur was iets verbogen, maar dat was het ergste niet, hè, zei hij.

Ik hoopte even met heel mijn hart dat hij het leuke was dat gebeurd was. Maar hij kende geen Pip, stak zijn handen in zijn zakken, keek me nog één keer aan en liep de brug af, de schaduw van de huizen aan de Prinsengracht in.

Onder het Rijksmuseum was het stil en donker. De lucht achter het glas in lood was net zo grijs als die ervoor.

Die avond liet ik het halfacht worden, acht uur, tien voor halfnegen, vijf voor halfnegen, halfnegen. Alleen het buitenlicht

brandde; ik kon de wijzerplaat van de klok niet meer zien. De koekoek had ik de nacht ervoor al uitgezet, omdat ik niet h m wilde horen, maar de buitendeur die van het slot ging. De koekoeksklok, waar ik onze hele spaarpot voor om had gekeerd, ook al was hij van Marktplaats, en waar Pip, nadat de postbode hem had afgeleverd en ik hem met alle zelfverzekerdheid die ik in me had in elkaar had gezet, tweeënhalf uur lang betoverd voor had gezeten. Met een frons tussen haar wenkbrauwen vroeg ze de koekoek waarom hij niets wilde eten of drinken, en ze zei dat hij best even mocht uitrusten in haar handpalmen, als hij dat wilde.

Ik belde niet af. In de achttien jaar dat ik hier in Noord woonde, had ik geen salsa-avond gemist. Omdat de hand die mijn danspartner in mijn onderrug legde me meenam naar een tijd die ver weg was, een tijd waarin Pip er nog niet was, maar Luuk wel, en waar ik soms nog hartstochtelijk naar verlangde.